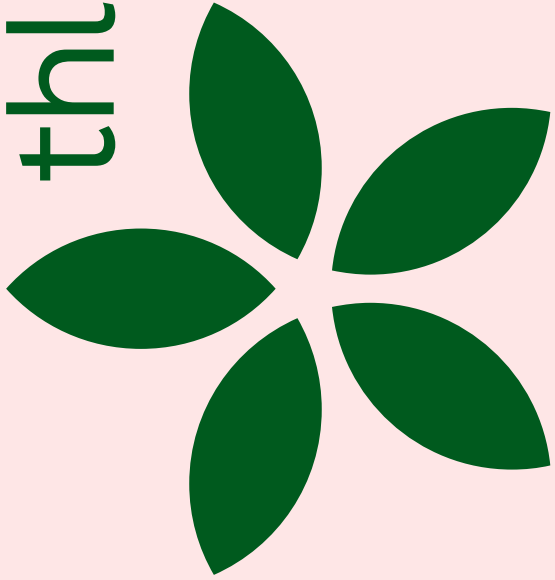

thl

Terveyden edistämisen määräraha 2027

**lääkäiden sekä
omaishoitajien
toimintakyvyn ja
hyvinvoinnin
edistäminen**

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos
4.5.2026

Tilaisuuden ohjelma

10:00 Tilaisuuden avaus – tervetuloa! Sari Kehusmaa, johtava asiantuntija, THL

10:05 Iäkkäiden sekä omaishoitajien toimintakyvyn ja hyvinvoinnin edistämisen painopisteiden 2027 esittely

10:35 Kunnan rooli terveyden edistämässä, Sami Niemi, erityisasiantuntija Kuntaliitto

10.55 Vinkkejä onnistuneen hakemuksen valmisteluun, Teija Hammar, johtava asiantuntija, THL

11.05 Esimerkkejä onnistuneen hakemuksen valmistelusta

- 11.05 Miten löytää oikeat yhteistyökumppanit ja selkiyttää eri toimijoiden roolit - Tuula Joronen, projektipäällikkö, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
- 11.15 Kohderyhmä selkeästi esiin: miten määritellä ja rajata kohderyhmä hankehakemuksessa? - Tiina Santala, projektipäällikkö, Tampereen kaupunki
- 11.25 Vaikutusketju näkyväksi: miten kuvata hankkeen toiminnan ja tavoiteltujen vaikutusten yhteydet? - Susanna Kunvik, johtava tutkija, projektipäällikkö, Satakunnan ammattikorkeakoulu

11:35 Keskustelua ja kysymyksiä

11.55 Loppusanat, Sari Kehusmaa, johtava asiantuntija, THL

12.00 Tilaisuus päättyy

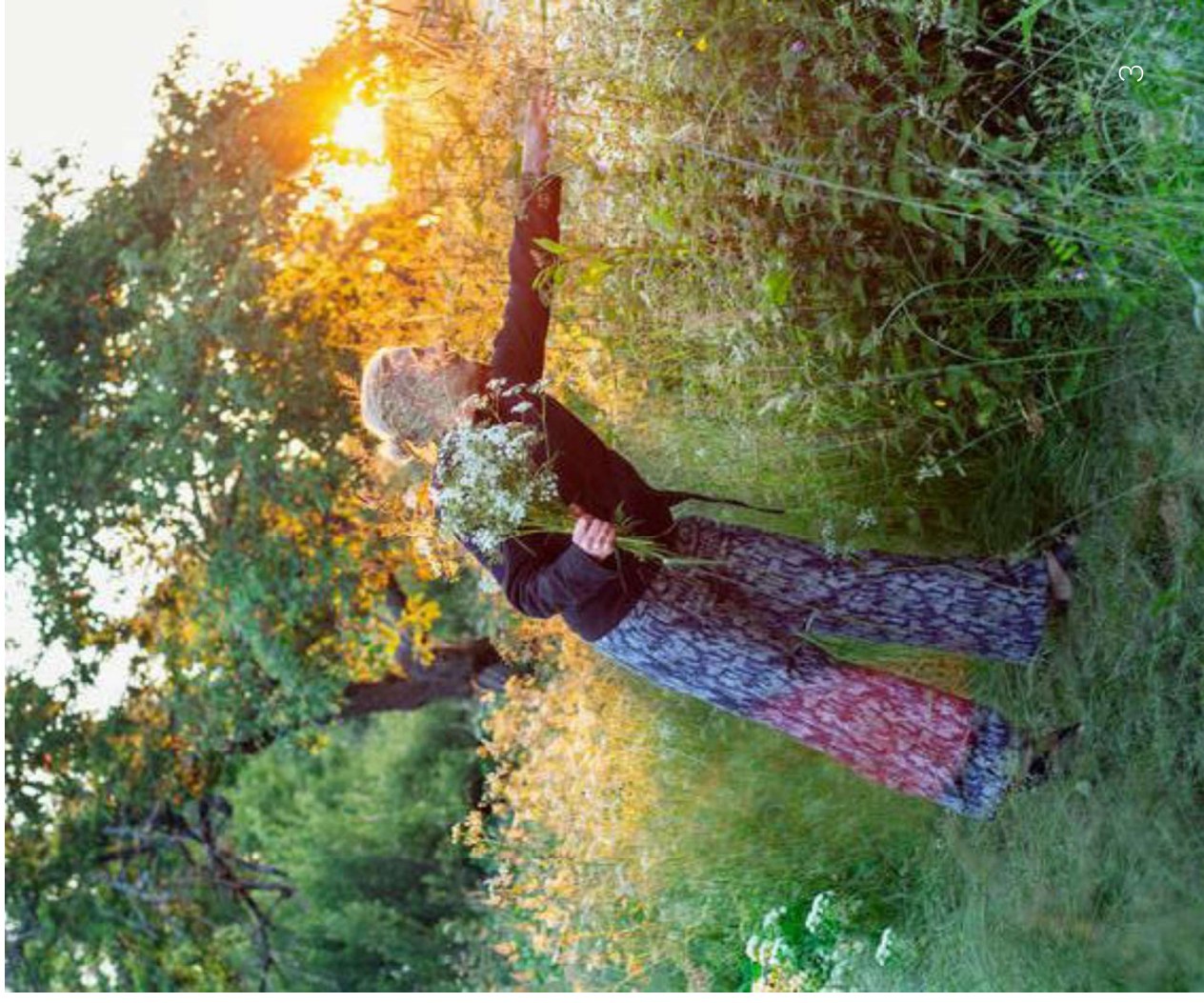
4.5.2026

Tilaisuuden käytännöt

- Pidä mikrofoniisi ja kamerasi kiinni esitysten aikana
- Kysymyksiä ja kommentteja voit laittaa chatin kautta.
- Tilaisuutta ei tallenneta.
- Tutustu Usein kysytyä -sivuun (www.thl.fi/maarakaha). Huom. Thl.fi uudistuvat 5.5.
- Toivomme antoisaa webinaaria!

4.5.2026

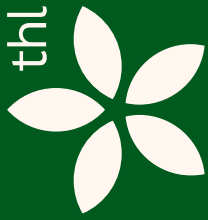
Terveyden edistämisen määräraha

- Rahallinen tuki, jota myönnetään harkinnanvaraisesti vuosittain 1–3 vuotta kestäviin kokeilu-, kehittämis- tai tutkimushankkeisiin.
- Rahoittaja on STM, THL toimii valtionapuviranomaisena ja vastaanottaa sekä arvioi hanke-ehdotukset.
- Määrärahaa voivat hakea mm. kunnat, hyvinvointialueet, oppilaitokset ja järjestöt (monitoimijainen yhteistyö).
- Hakuaika on 11.5.-12.6.2026, tarkempi hakuinfo järjestetään 13.5.2026.
- Lisätietoa Terveyden edistämisen määrärahasta THL:n verkkosivuilla: www.thl.fi/maararaha

4.5.2026

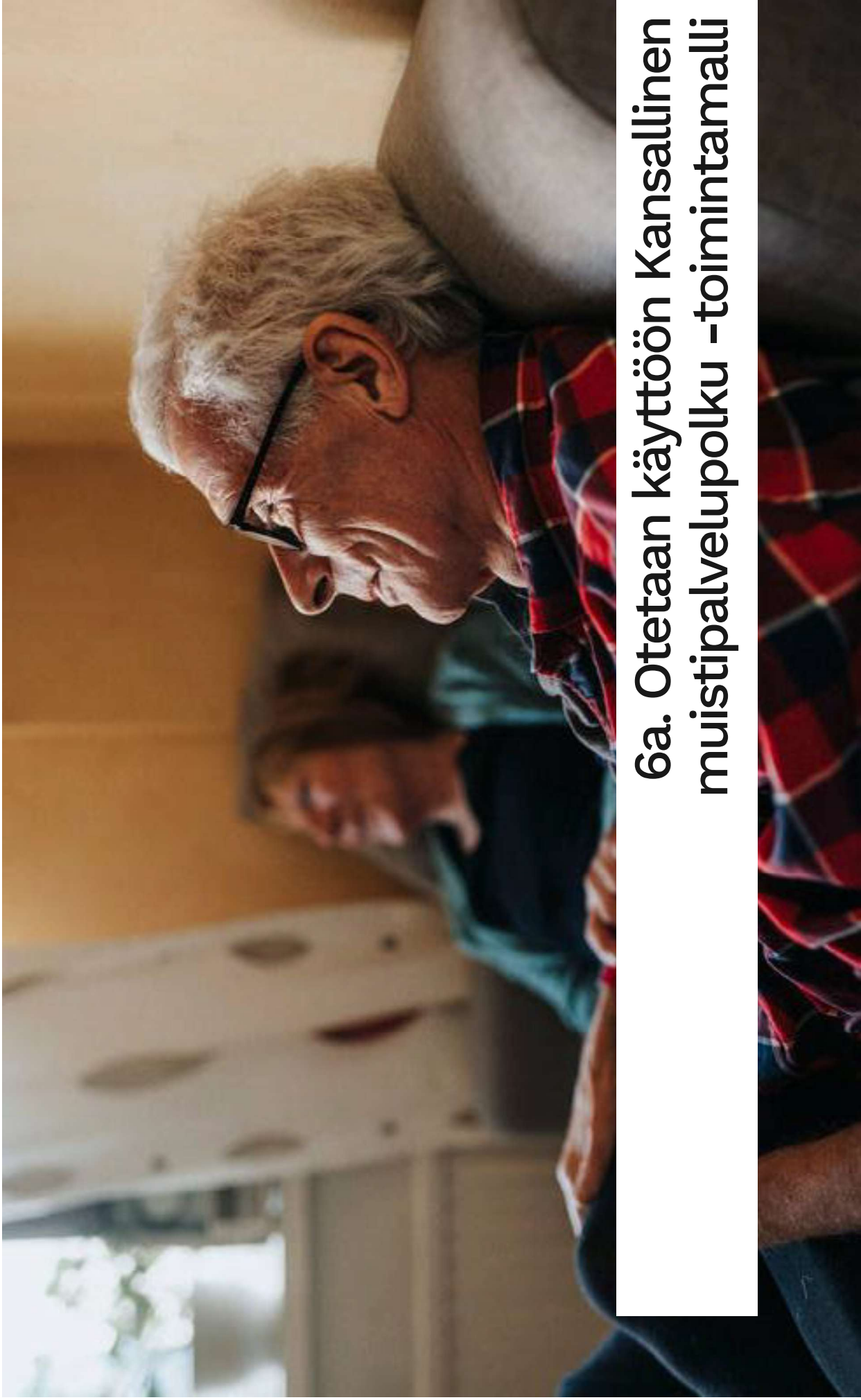

lääkäiden ja omaishoitajien hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Haun painopisteet vuodelle 2027

4.5.2026

6 a-f
lääkäiden toimintakyvyn ja
kotona pärjäämisen
tukeminen sekä
omaishoitajien hyvinvoinnin,
toimintakyvyn ja terveyden
edistäminen

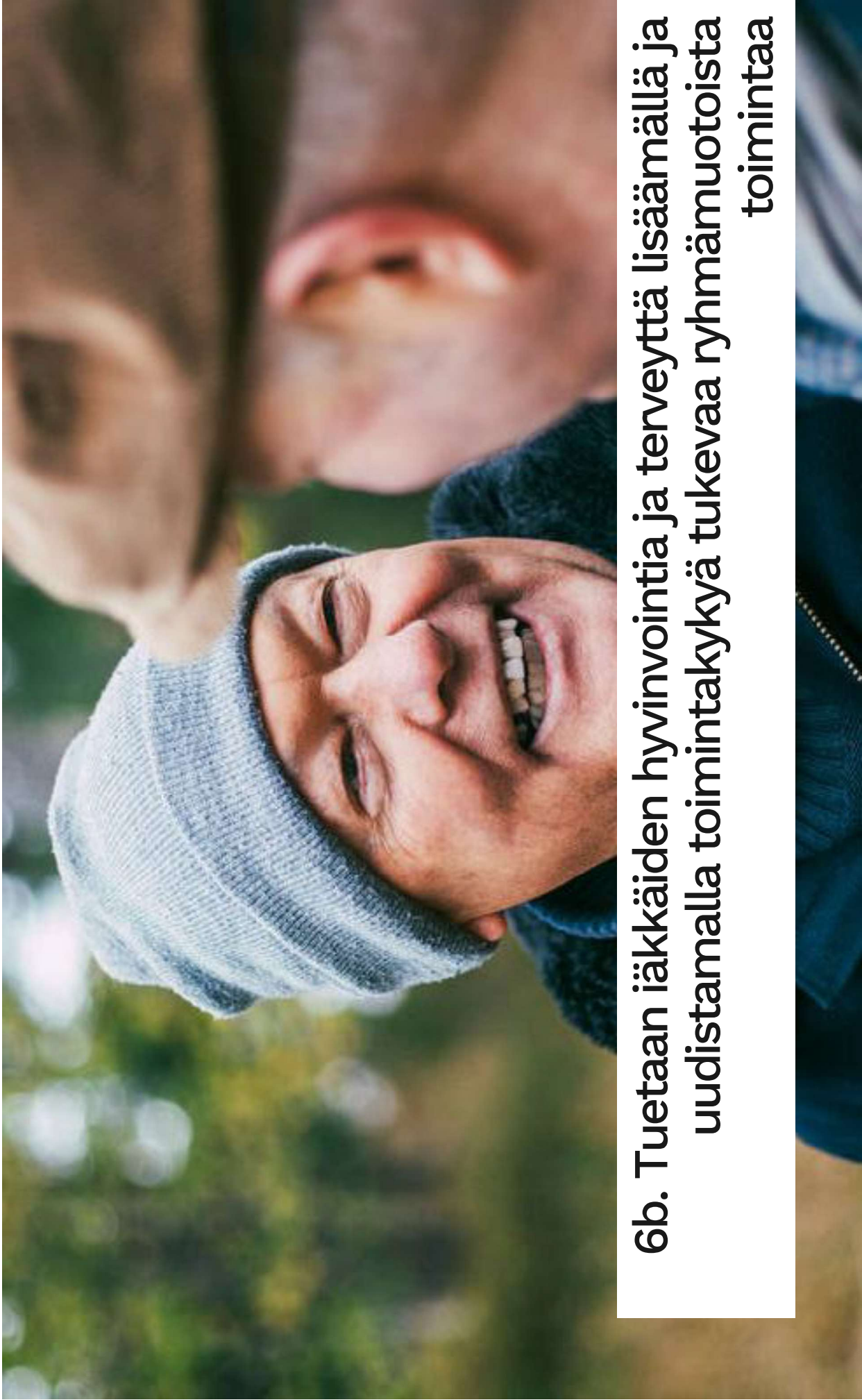

6a. Otetaan käyttöön Kansallinen muistipalvelupolku -toimintamalli

Painopiste 6a: Otetaan käyttöön Kansallinen muistipalvelupolku –toimintamalli

Tavoitteena on hyvinvointia ja terveyttä edistäväillä toimenpiteillä ylläpitää ja edistää iäkkään väestön hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä sekä myöhentää palvelutarvetta.

- Alueellisilla hankkeilla kokeillaan ja otetaan käyttöön Muistipalvelupolku-toimintamalli, joka kohdentuu muistisairauksien riskiryhmissä olevan iäkkään väestöön toimintakyvyn ylläpitämiseen.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sisältää muun muassa elintapaohjauksen, liikunnan, hyvän ravitsemuksen, mielen hyvinvoinnin sekä osallisuuden ja turvallisuuden edistämisen sekä eri tahojen ja palvelukokonaisuuksien yhdyspintatyön kehittämisen.
- Hankkeiden tulee sisältää Muistipalvelupolku-toimintamallin mukaista iäkkäiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, kuten elintapaohjausta, etsivää vanhustyötä, muistihäiriöiden varhaista tunnistamista ja palvelupolulle sujuvaa pääsemistä, sisältäen matalan kynnyksen palvelut ja riskitestit osallistujille sekä asumistarpeiden ennakoinnin ohjausta kotona asumisen mahdollistamiseksi.

6b. Tuetaan iäkkäiden hyvinvointia ja terveyttä lisäämällä ja uudistamalla toimintakykyä tukevaa ryhmämuotoista toimintaa

6b. Tuetaan iäkkäiden hyvinvointia ja terveyttä lisäämällä ja uudistamalla toimintakykyä tukevaa ryhmämuotoista toimintaa

Tavoitteena on ennaltaehkäisevän toiminnan lisääntyminen ja tehostuminen sekä toimintakyvyn monipuolinen ylläpitäminen, sosiaalisten suhteiden vahvistuminen, osallisuuden edistäminen, yksinäisyyden ja turvattomuuden vähentyminen, hyvinvoinnin ja terveyden tukeminen.

- Jatkokehitetään hyväksi tai vaikuttavaksi todettuja ryhmämuotoisia toimintamalleja kotona asuville iäkkäille, **joiden toimintakyky on riskissä heikentyä ja elämämpiiri on vaarassa kaventua**, ja työskennellään toiminnan juurtumiseksi.
- Hankkeissa toiminnan tulee olla tavoitteellista ja siinä pitää hyödyntää jo kehitettyjä käytäntöjä ja toimintamalleja. Toiminnan sisällön tulee monipuolisesti kattaa esimerkiksi fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja kognitiivista toimintakykyä edistävää ryhmätoimintaa, ml. mielen hyvinvoinnin, osallisuuden, ravitsemuksen ja liikunnan edistäminen.

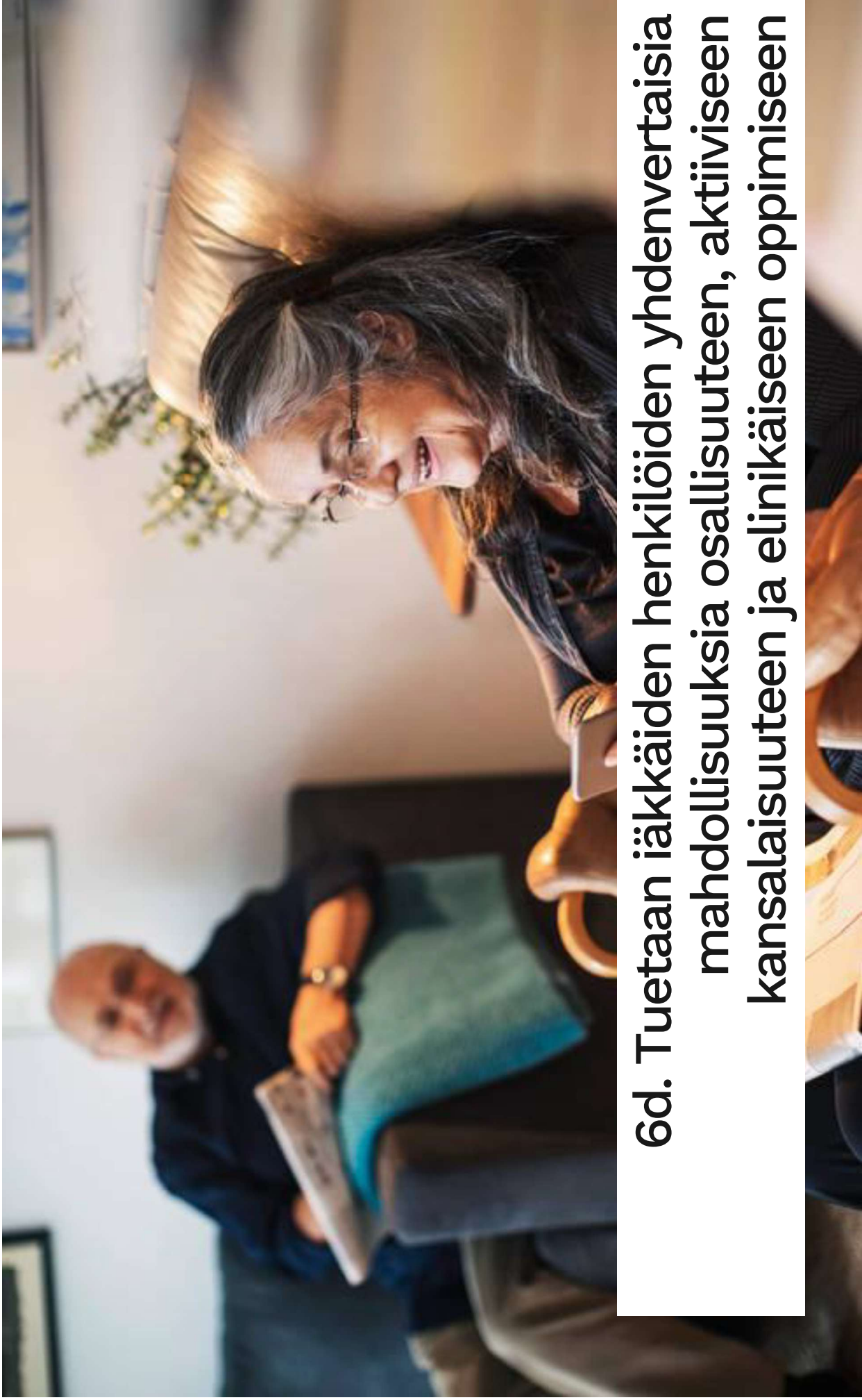
6c. Otetaan käyttöön Hyvinvointia kulttuurista ikäihmisille – ohjelmassa kehitettyjä kulttuurisältöjä

6c. Otetaan käyttöön Hyvinvointia kulttuurista ikäihmisille –ohjelmassa kehitettyjä kulttuurisisältöjä

Tavoitteina on ennaltaehkäisevän toiminnan lisääntyminen ja tehostuminen sekä ikäihmisten elämänlaadun parantuminen, elämän merkityksellisyys ja mielekkyyden kokemusten vahvistuminen, toimintakyvyn säilyminen ja osallisuuden kokemuksen paraneminen.

- Jatkokehitetään ja otetaan käyttöön Hyvinvointia kulttuurista ikäihmisille –ohjelmassa olevia, vaikuttavia kulttuurisisältöjä ikääntyväle väestölle sekä kulttuurilähetöiminnan ja etsivän kulttuurityön toimintamalleja, erityisesti niille, **joita ovat ohjautumassa palvelujen piiriin.**
- Etsivän kulttuurisen vanhustyön ja kulttuurilähetöiminnan toimivia palveluratkaisuja jatkokehitetään kullekin alueelle sopivaksi ja juurrutetaan käyttöön. Kulttuurihyvinvointipalvelujen saatavuutta edistetään kehittämällä yhdyspintatyötä ja luomalla pysyviä rakenteita ja käytäntöjä, jotka tukevat toiminnan juurtumista.

6d. Tuetaan iäkkäiden henkilöiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallisuuteen, aktiiviseen kansalaisuuteen ja elinikäiseen oppimiseen

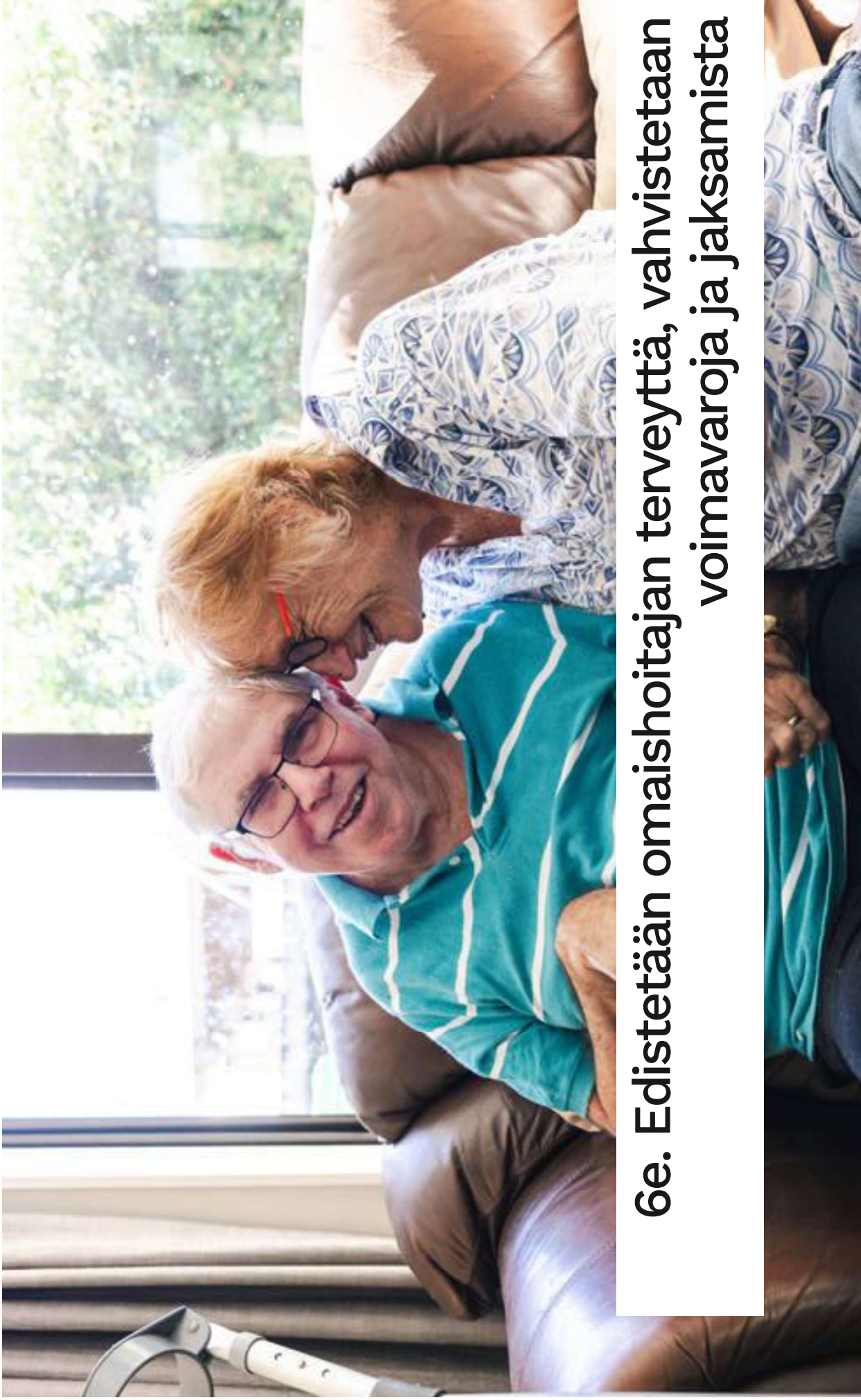
6d. Tuetaan iäkkäiden henkilöiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallisuuteen, aktiiviseen kansalaisuuteen ja elinikäiseen oppimiseen

Tavoitteena on iäkkäiden henkilöiden osallisuuden ja sosiaalisten suhteiden vahvistuminen sekä yksinäisyyden ja turvattomuuden vähentyminen.

- Hankkeissa tulee järjestää toimintaa sekä tukea toimintaan ohjautumista kotona asuville iäkkäille, **joiden toimintakyky ja osallisuus on vaarassa heikentyä**. Toiminnan suunnittelussa tulee huomioida iäkkään väestön moninaisuus ja erilaiset elämäntilanteet.
- Hankkeissa luodaan uusia tai jatkokehitetään olemassa olevia hyviä toimintamalleja. Hankkeissa tulee vahvistaa toimijoiden osaamista ikääntyneiden yhdenvertaisen osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi.
- Hankkeiden tulee tunnistaa osallistumisen esteitä (fyysiset, psyykkiset, taloudelliset, tiedolliset, taidolliset, asenteelliset), ja löytää ratkaisuja niiden poistamiseksi.

6 e-f Omaishoitajien hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja terveyden edistäminen

6e. Edistetään omaishoitajan terveyttä, vahvistetaan voimavaroja ja jaksamista

6e. Edistetään omaishoitajan terveyttä, vahvistetaan voimavaroja ja jaksamista

Tavoitteena on edistää omaishoitajien terveyttä sekä vahvistaa voimavaroja ja jaksamista eri toimijoiden (hyvinvointialueet, kunnat, järjestöt, oppilaitokset) yhteistyöllä.

- **Kehitetään uusia tai jatkokehitetään olemassa olevia toimintamalleja** esimerkiksi soveltamalla niitä uudelle alueelle tai eri asiakasryhmälle sekä työkennellään toimintamallien juurtumiseksi.
- Hankkeen tulee sisältää konkreettista omaishoitajan tukemiseen kohdentuvaa toimintaa.

6f. Tukimalli omaishoidon erilaisiin kuormittaviin tilanteisiin

6f. Tukimalli omaishoidon erilaisiin kuormittaviin tilanteisiin

Tavoitteena on vahvistaa omaishoitajien tukea erilaisissa kuormittavissa tilanteissa.

- Kehitettävässä ja käyttöön otettavassa toiminnassa tulee huomioida erityisesti ne omaishoitajat, jotka ovat **uupumisen tai syrjäytymisen riskissä tai heidän elämäntilanteensa on tavanomaista kuormittavampi.**
- Toimintaa järjestetään omaishoitajille, jotka ovat jääneet tavanomaisen tuen tai toiminnan ulkopuolelle tai tuki on ollut tarpeisiin nähden riittämätöntä. Etenkin **työikäiset omaishoitajat** jäävät nykyisin vähemmälle tuelle.
- Tarkoituksena on tunnistaa omaishoitajan kohonnut riski uupumiseen ja terveysongelmiin, kehittää ja tarjota omaishoitajille hyvinvointia tukevaa toimintaa, vahvistaa omaishoitajien ohjausta tuen piiriin oikea-aikaisesti ja seurata omaishoitajan jaksamista.

Mitä haluat kysyä iäkkäiden ja omaishoidon painopisteistä?

Kunnan rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä – näkökulmana ikääntyneet

Terveyden edistämisen määräraha 2027-info

Samu Niemi, Kuntaliitto

Terveyslautakunnan tulee

- 1) tarkoin pitää silmällä kunnan yleistä terveydentilaa ja niitä seikkoja, jotka siihen voivat vaikuttaa sekä asianomaisille viranomaisille ehdottaa tarpeelliseksi huomattuja toimenpiteitä yleisen terveydentilan parantamiseksi tai terveydellisten epäkohtien estämiseksi tai korjaamiseksi. (Lääkintöhallituksen malliohje n:o 34 vodelta 1880)**

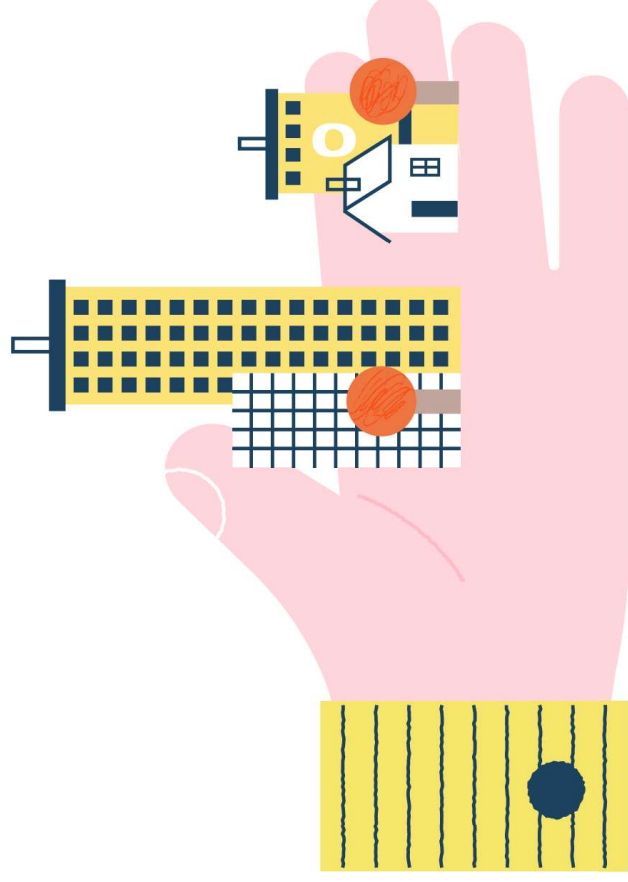
Kuntien tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä

- Kunnilla on lakisääteinen velvoite edistää asukkaidensa hyvinvointia
- Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä kytkeytyy niihin tehtäviin, jotka kuuluvat kunnan järjestämisvastuulle
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään laaja-alaisesti kaikilla kunnan toimialoilla
- Kunnan tulee tehdä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä hyvinvointialueen, kunnassa toimivien järjestöjen ja yritysten sekä muiden julkisen hallinnon toimijoiden kanssa
- Kunta luo ensisijaisesti puitteet asukkaiden hyvinvoinnille, kuntalaisella on oma vastuunsa eri toimijoiden luomien ja tuottamien hyvinvoinnin edellytysten hyödyntämisessä

Paikallisiin päätöksiin vaikuttavia tekijöitä

- Väestörakenne
- Etäisyydet
- Sosio-ekonominen rakenne
- Kunnan (ja hyvinvointialueen) talous
- Toimintakulttuuri
- Resurssit
- Organisaatorakenne
- Palvelurakenne

EI OLE OLEMASSA OIKEAA EIKÄ VÄÄRÄÄ TAPAA TEHDÄ HYTEÄ - KAIKKIALLA ON
PAIKALLINEN TAPA SEN TEKEMISEEN

Väestönmuuttos ja sen vaikutukset koskevat myös ikääntynyttä väestöä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa – Kuntaliiton määritelmä 2024

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa on hyvinvointia ja terveyttä tukevaa ja edistävää **laaja-alaista yhteistyössä** tehtävää kuntien toimintaa, jossa **oman työn lisäksi** hyödynnetään laajasti eri **toimijoiden osaamista tukemassa asukkaiden hyvinvointia**.

Myös asukkailla on oma roolinsa hyvinvoinnin edellytysten hyödyntämisessä.

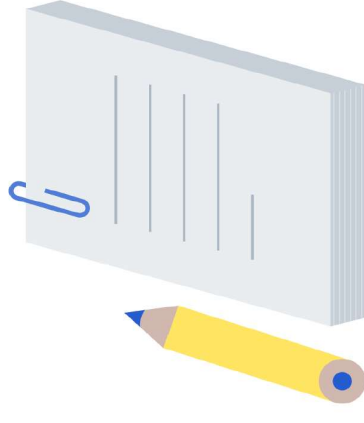
Lainsäädäntö velvoittaa myös kuntia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen

- Kuntalaki 1 §, 39 § (strategia)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 6 §
- Eryityslainsäädännössä lukuisia viittauksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen kunnan osalta
- Hyvinvointialueilla vastaavat veloitteet hyvinvointialueilla (1 §, 41 §)
- Velvoite keskinäiseen yhteistyöhön kunta/hva sekä yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa
- Neuvottelovelvoite kunnilla ja hyvinvointialueilla sekä yleisestä yhteistyöstä että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä

Kuntien ja hyvinvointialueiden hyte- tehtävät 1.1.2023 lukien (järjestämislaki 612/2021)

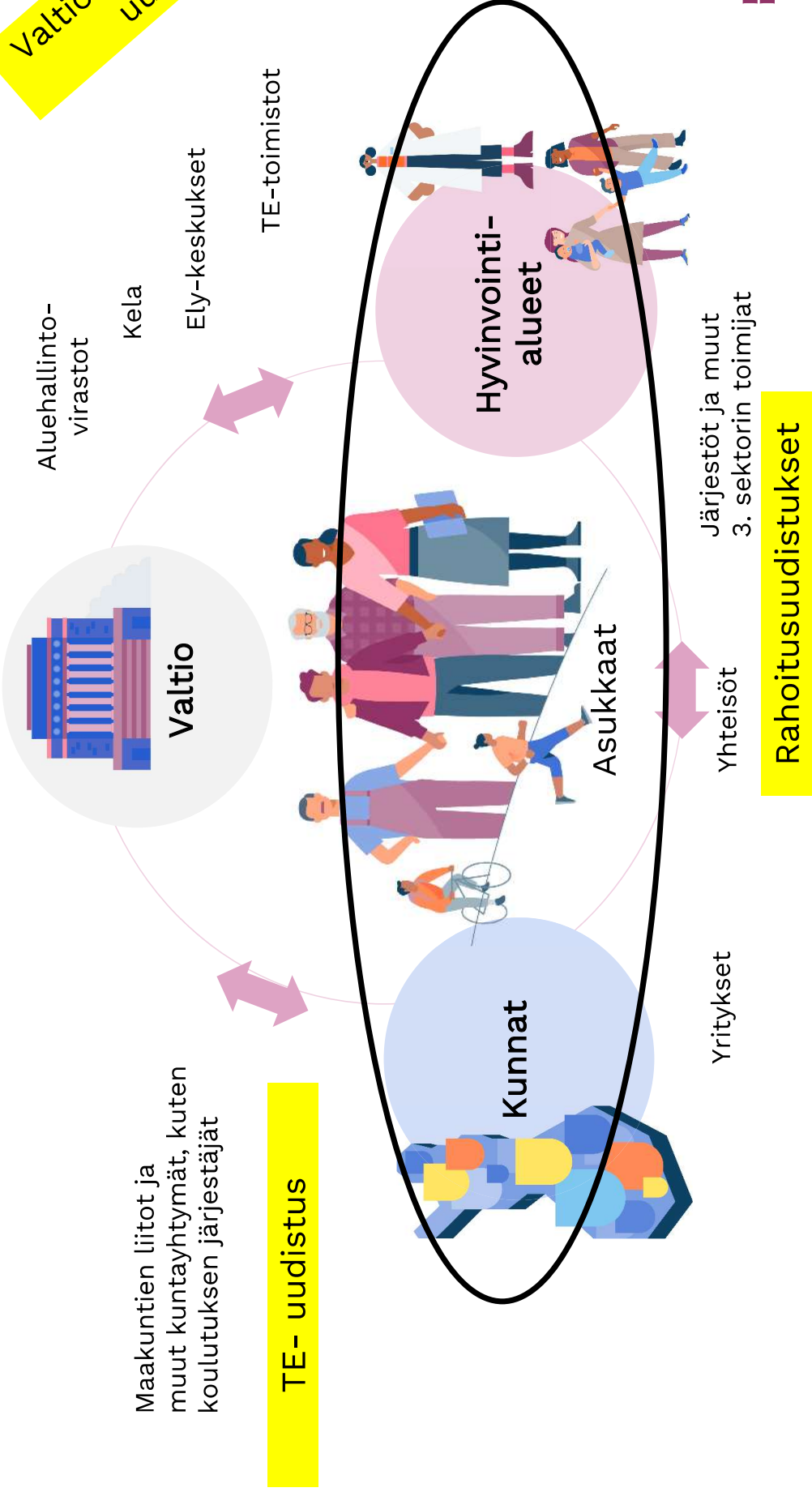
- Kunnan ja hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät:
 - **Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan.**
 - Strategisessa suunnittelussa asetettava tavoitteet ja määriteltävä toimenpiteet.
 - Tehtävä päätösten vaikutusten ennakoarviointi ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen kohdistuvista päätöksistä väestöryhmittäin.
 - Nimittävä terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutaho.
 - Seurattava asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.
 - Raportoitava valtuustolle vuosittain hytystä ja valmisteltava valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja –suunnitelma.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä kunnan ja hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä:
 - toistensa kanssa ja tuettava toisiaan asiantuntemuksellaan
 - alueella toimivien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.
- Kunnan ja hyvinvointialueen on edistettävä järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.
- Hyvinvointialue järjestää vuosittaiset alueelliset neuvottelut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteista, toteutuksesta ja seurannasta, kuntien on osallistuttava näihin

**Kuntien toimintaa, hyvinvoinnin ja
terveyden edistämistä sekä
suunnitelmakokonaisuuksia säädellään
edelleen myös sote-lainsäädännössä**

Hyten toimijakenttä -uudistukset muuttavat edelleen toimijoiden rooleja ja tehtäviä

Valtion aluehallinnon uudistus

Yhdyspinnat hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä

- Kunnilla ja hyvinvointialueilla yhteinen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä omassa toiminnassaan
- Asiakkaan näkökulmasta palvelun ja yhteistyön tulisi olla saumatonta riippumatta sen tuottajasta
- Kuntien ja hyvinvointialueiden tulisi tukea toisiaan hyte-työssä asiantuntemuksellaan
- Yhteiset tavoitteet ja painopisteet höystettynä organisaation omilla täydennyksillä tuovat hyvää pohjaa asiakkaan tarpeiden tunnistamiseen
- Kuntien ja hyvinvointialueiden tulee tehdä yhteistyötä muiden viranomaisten, yhteisöjen ja ritysten kanssa sekä tukea järjestöjen toimintaedellytyksiä omalla toimialallaan

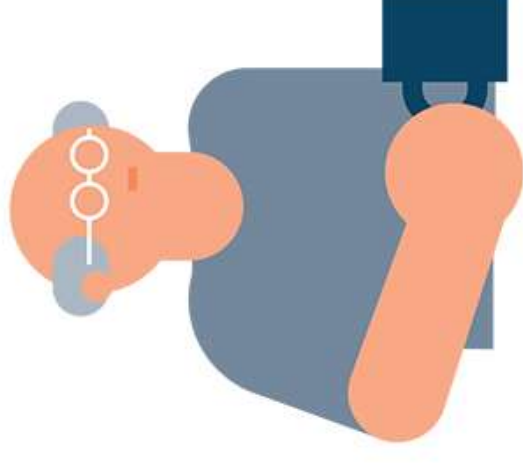
Huomioita kuntien toiminnasta ikäkääntyneiden hyvinvointiin liittyen

- Kuntien palvelut ikäihmisille
- Asuminen
- Joukkoliikenne ja asiointiliikenne
- Elinympäristön huomioiminen
- Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa
 - Järjestöt
 - Yritykset
 - Seurakunnat (muut uskonnolliset yhteisöt)
- Yhdyspinnat
 - Asuminen
 - Päivätoiminta
 - Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus

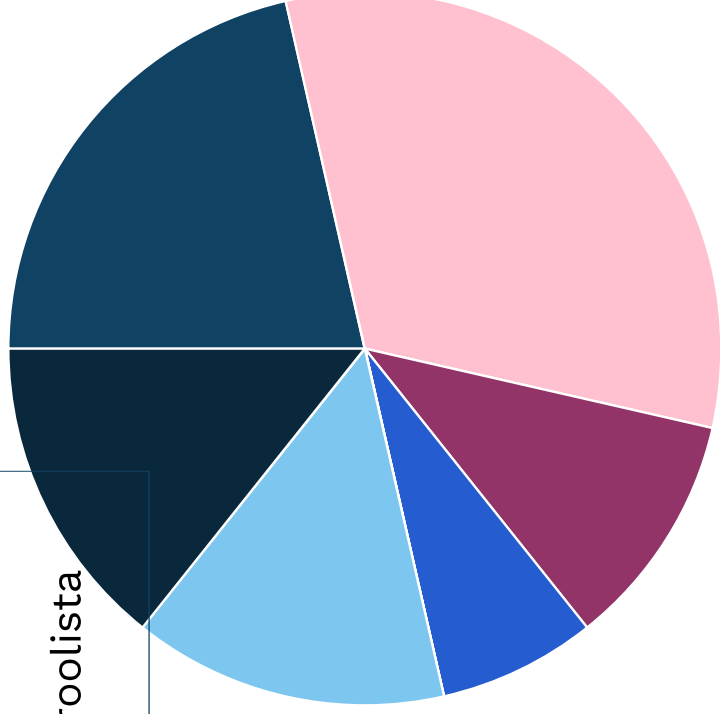
Kuntien moninainen rooli ikäihmisten arjessa

- Ennaltaehkäisyyn rooli
- Kunnan palveluiden järjestämisen rooli
- Yhteisöllisyyden ja osallisuuden rooli
- Edunvalvonnan rooli
- Toimivan elinympäristön mahdollistajan rooli
- Asuntopolitiikan rooli
- Liikkumiseen ja kuljetuspalveluihin liittyvä rooli
- Turvallisuuden edistämisen rooli
- Koordinointirooli eri toimijoiden välillä
- Digi-osaamisen ja osallisuuden rooli
- Paikallisen kulttuuriperinnön vaalimisen rooli

Suurimmat haasteet ikääntyneiden palveluissa (2026 työpajan pohjalta)

- Ikääntyneiden tavoittaminen
- Yhteistyö hyvinvointialueelle
- Selkiytymättömyys kunnan roolista
- Ammattilaisten puute

■ Rahoitus ■ Henkilöresurssit ■ Johdon sitoutuminen ■ Lainsäädäntö ■ Henkilösuhteet yhteistyötahoihin ■ Asenteet ikääntyneiden palveluihin ■ Muu, mikä?

Kiitos. Tack

Sami Niemi
Erityisasiantuntija
Suomen Kuntaliitto ry36
p. 050 589 9187
sami.niemi@kuntaliitto.fi
[@namisiemi](https://www.instagram.com/namisiemi)

www.kuntaliitto.fi

www.kommunforbundet.fi

Vinkkejä onnistuneen hakemuksen valmisteluun

Teija Hammar, THL

4.5.2026

37

Apukysymyksiä suunnittelun tueksi

Ovatko tavoitteet, toiminnot, tulokset ja arviointi "linjassa"?

Tavoitteiden määrä?
Mikä on realismia?
Hankkeen laajuus?

Kohderyhmän osallistuminen hankkeen suunnitteluun? Entä hankkeen aikaiseen kehittämiseen?

Miten toiminta jatkuu hankkeen jälkeen? Miten varmistetaan, että toiminnoista jää pysyviä? Mitä se konkreettisesti edellyttää ja keneltä?

Onko kaikkien yhteistyötahojen roolit kuvattu? (kuntayhteys)

Miten varmistetaan, että tavoitetaan juuri oikeaan kohderyhmään kuuluvia? Onko tunnistettu oleelliset yhteistyötahot ja heidän roolinsa kohderyhmän tavoittamiseksi?

Esimerkkejä onnistuneen hakemuksen valmistelusta ja oikeiden yhteistyökumppaneiden tavoittamisesta

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

TE-avustus: kumppanit ja roolit hakuvaiheessa

Ikääntyneiden Olkkaritoiminnan
juurruttaminen

Tuula Joronen, projektipäällikkö

Julkaisu on toteutettu terveyden edistämisen määrärahalla (STM

Kumppanit ja roolit ratkaisevat

Kumppanikriteerit

- Organisaation sisäiset toimijat, joilla sidoksia projektiin
- Kunnat, joiden alueella projekti toteutuu
- Kolmas sektori, teemaan liittyvät toimijat
- Yhteinen ymmärrys tavoitteista
- Aiesopimukset
- Päätöksenteko

Roolit ja vastuut

- Ennen hakemuksen jättöä sovitaan roolit ja vastuut
- Varmistetaan sitoutuminen toimintaan
- Sovitaan
 - projektin aikataulu
 - resurssit
 - talous
 - riskit

Toiminta vakiintuu, kun vastuut ja rajapinnat on sovittu

Puutteet heikentävät projektin toteutumista ja vakiintumista

Julkaistu on toteutettu terveyden edistämisen määrärahalta (STM)

Yhteistyön rakenteet

Rakenteet

Sovitaan pysyvät yhteistyörakenteet

Sovitaan tapaamisten rytmi

Sovitaan

- Roolit
- tilat/varaukset
- yhteiset työkalut
- Projektipäällikkö
- Projektiryhmä
- Ohjausryhmä

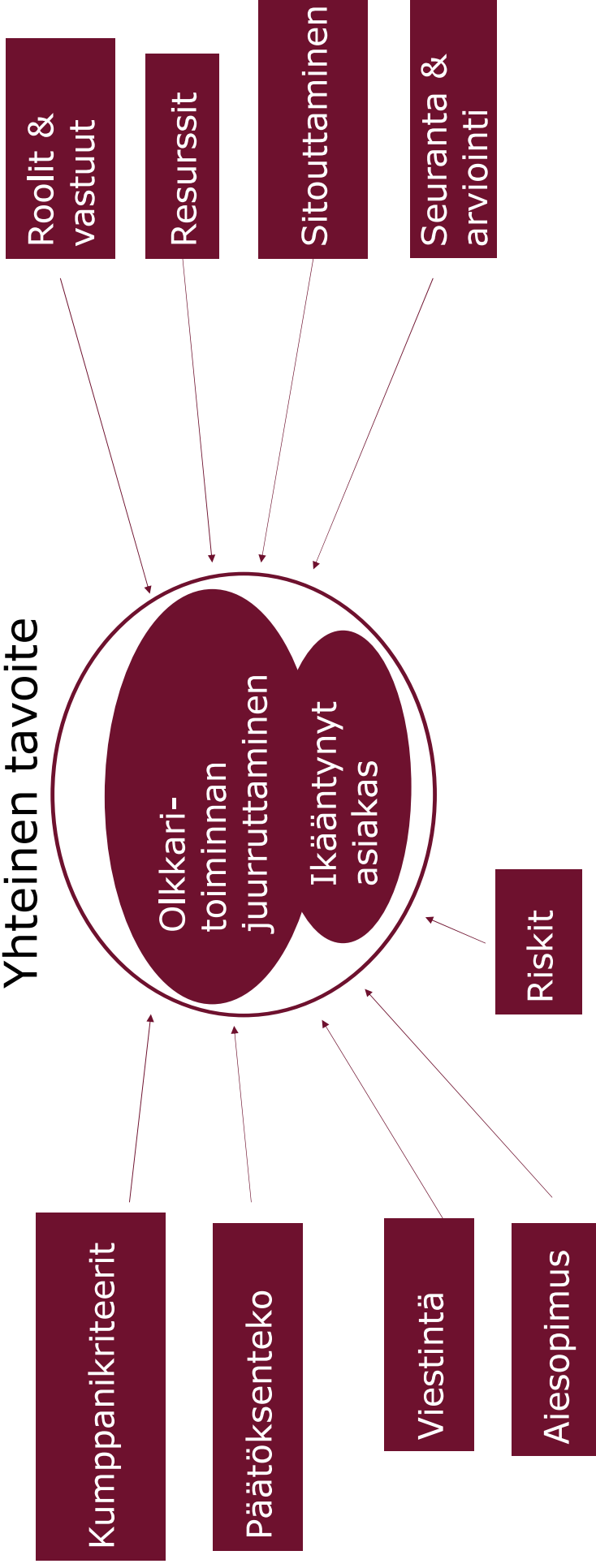
Viestintä & seuranta

Sovitaan viestintäkanavat yhteistyölle

- mittarit
- tiedonkeruu
- raportointi
- sisäinen sekä ulkoinen viestintä/ tiedonkulku
- Dokumentointi
- läpinäkyvyys
- palaute

Yhteistyön prosessi tavoitteeseen

Yhteinen tavoite

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Julkaisu on toteutettu terveyden edistämisen määrärahalta (STM)

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Kiitos, tack!

Tuula Joronen

Projektipäällikkö/ Projektledare

Kotona asumisen tuki/ Stöd för boende hemma

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue/ Västra Nylands välfärdsområde

p. 040 676 9590/ tfn 040 676 9590

tuula.joronen

Seuraa meitä sosiaalisessa mediassa:

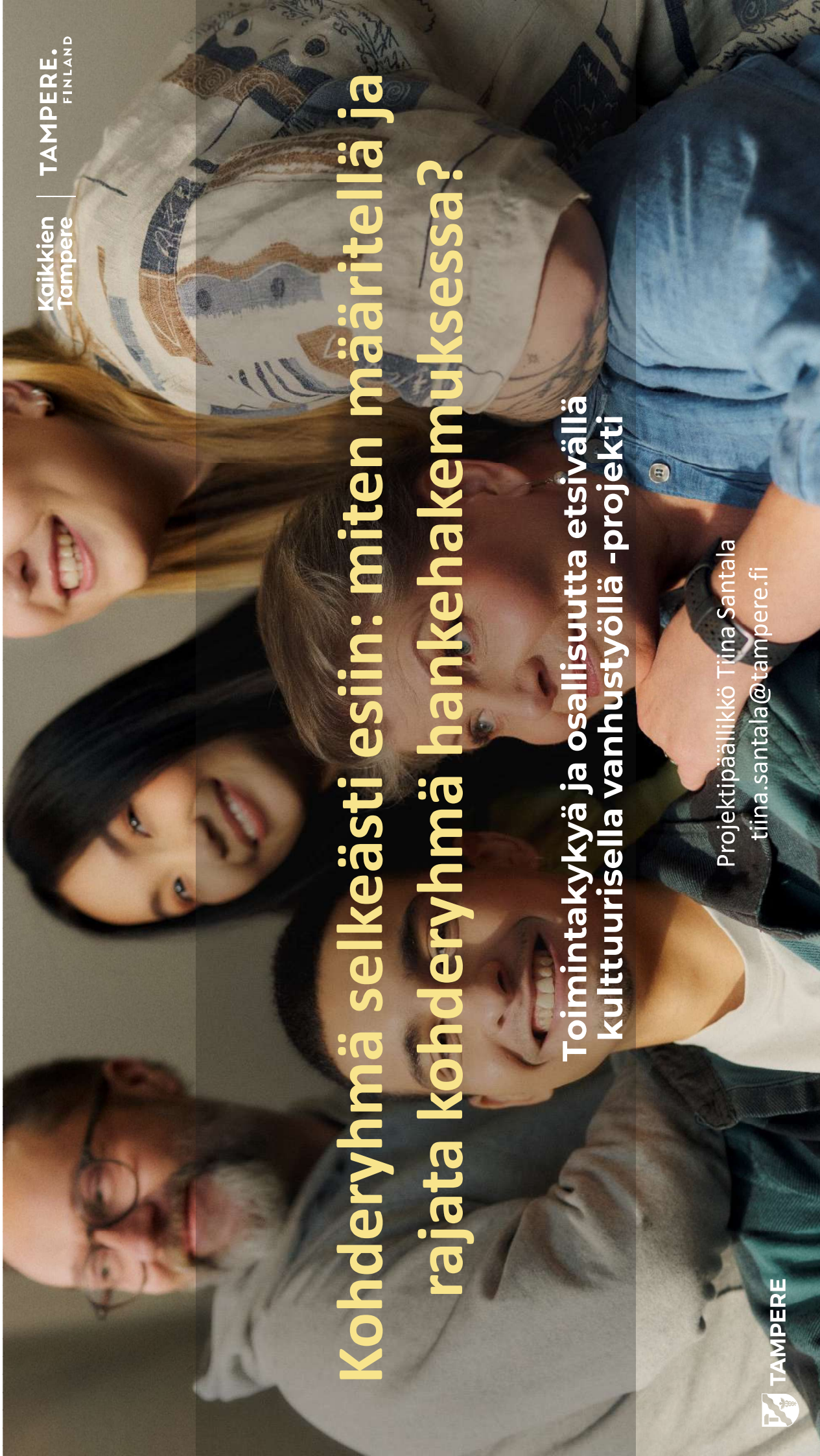
 [Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue](#)

 [@luhyvinvointialue](#)

 [Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue](#)

 [@LUhyvinvointi](#)

 [Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue](#)

Kaikkien
Tampere

TAMPERE.
FINLAND

Kohderyhmä selkeästi esiin: miten määritellä ja rajata kohderyhmä hankehakemuksessa?

Toimintakykyä ja osallisuutta etsivällä kulttuurisella vanhustyöllä -projekti

Projektipäällikkö Tiina Santala
tiina.santala@tampere.fi

Toimintakykyä ja osallisuutta etsivällä kulttuurisella vanhustyöllä projektin kohderyhmät

- Kotona asuvat, yli 75 –vuotiaat, jotka kokevat yksinäisyyttä tai heikkoa osallisuuden kokemusta ja/tai tarvitsevat osallistumisen tukea
- Ikääntyneet miehet Pirkanmaalla
- Ammattilaiset sekä vapaaehtoiset, jotka työskentelevät edellä mainittujen kohderyhmien parissa

Tieto ohjaa kohderyhmän määrittelyssä

- Tilastotieto
- Kumppaneiden kokemustieto
- Kokemusasantuntijoiden tieto
- Vertaaminen valtakunnalliseen tietoon

Kaikkien
Tampere

TAMPERE.
FINLAND

Kiitos.

**Vaikutusketju
näkyväksi: miten
kuvata hankkeen
toiminnan ja
tavoiteltujen
vaikutusten yhteys?**

Voimaa hoivaan -hanke

Susanna Kunvik, Johtava tutkija

Hanke saa sosiaali- ja terveysministeriön myöntämää
valtionavustusta terveyden edistämisen määrärahasta.

Voimaa hoivaan-hanke (2026-2028)

Ravitsemusvalmennusmalli omaishoitajien hyvinvoinnin ja toimintakyvyn tukena

Mukana Satakunnan alueen ikääntyneitä omaishoitajia (100 hlö) sekä omaishoitajien kanssa työskenteleviä sote-ammattilaisia (noin 25 hlö)

Tavoitteena on:

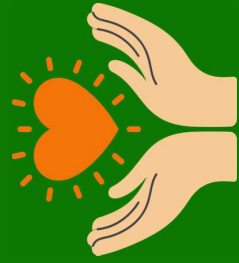
- edistää omaishoitajien ravitsemustottumuksia, hyvinvointia ja toimintakykyä monipuolisen ravitsemusohjauksen avulla
- luoda ja pilotoida omaishoitajille ja ammattilaisille suunnattu ravitsemusvalmennusmalli, jota voidaan laajasti hyödyntää
- lisätä terveydenhuollon ammattilaisten osaamista ja tietämystä omaishoitajien ravitsemuksesta ja virheravitsemuksen tunnistamisesta

samk

VOIMAA
HOIVAAN

Yhteistyössä:

Satakunnan hyvinvointialue,
Porin seudun kansalaisopisto,
Rauman kansalaisopisto,
Petäjä-opisto,
Satakunnan Omaishoitajat ry,
Lounais-Suomen Martat RY,
Porin kaupunki,
Rauman kaupunki ja
Kankaanpään kaupunki

VAIKUTUSKETJUN KUVAAMINEN

Tavoitteet ja osatavoitteet. Minkälaista muutosta tavoitellaan? Hyvä tavoite on täsmällinen, realistinen ja mitattavissa oleva. Tavoite on saavutettavissa hankeajana ja hankkeen resursseilla.	Toiminta. Mitä eri toimintoja järjestetään ja millä aikataululla? Kuka tekee, milloin ja kenelle?	Toiminnan oletettu tulos. Kuvaile tavoitellun toiminnan tasoa. Esimerkiksi mikä rakenne/prosessi syntyi, kuinka paljon toimintaa on tehty ja kuinka paljon kohderyhmää on osallistunut?	Vaikutukset. Miten kohderyhmän hyvinvoinnin tai kohteena olleen rakenteen/prosessin tila muuttui?	Mittarit ja tavoitellun muutoksen taso. Mitä mittareita käytetään vaikutusten arviointiin ja mikä on tavoiteltava muutos mittarissa? Mittari on laadullinen tai numeerinen kuvaaja, jonka avulla voidaan seurata ennen ja jälkeen tilannetta.
Tavoite 1. Hankkeessa toteutetun laajan ravitsemusohjauksen kokonaisuuden myötä osallistuneiden omaishoitajien hyvinvointi ja jaksaminen sekä toimintakyky on parantunut.	Annetaan tietoa omaishoitajien hyvästä ravitsemuksesta, mikä tukee omaishoitajuutta. Toteutetaan 10 kk tutkimusjakson aikana omaishoitajille ravitsemusasiantuntijan toimesta henkilökohtaista ravitsemusohjausta, ruoanlaittokursseja yhteistyössä Marttojen kanssa sekä ryhmämuotoista ravitsemusohjausta yhteistyössä kansalaisopistojen kanssa.	Hankkeeseen on osallistunut 100 omaishoitajaa Porin, Rauman ja Kankaanpään alueelta. Ravitsemusterapeutin henkilökohtaista ravitsemusohjausta on annettu omaishoitajille yhteensä 200 kertaa. Ruoanlaittokursseja ja ryhmäohjauksia on järjestetty tarpeen mukaan, arviolta 30 (15 + 15) kertaa yhteensä.	Omaishoitajien parantunut ravitsemus ja ruoanlaittotaidot vaikuttavat merkittävästi omaishoitajien hyvinvointiin, jaksamiseen ja toimintakykyyn sekä terveyteen. Tämä tukee omaishoitajien jaksamista, vähentää sairauksien riskiä ja kuormittuneisuuden tunnetta. Pitkällä aikavälillä nämä parantavat heidän kykyään toimia omaishoitajana.	Omaishoitajien ravitsemus ja hyvinvointi ovat parantuneet seuraavilla mittareilla mitattuna: Psyykkinen hyvinvointi/kuormittuneisuus: WHO-5, ZBI Fyysinen toimintakyky: Istumaannousutesti Elämäntila: 15D Ravitsemustila: MNA, ruokapäiväkirjat (proteiini) Lisäksi osallistujilta kerätään tietoja terveydestä ja elintavoista sähköisellä kyselylomakkeella.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos • Institutet för hälsa och välfärd • Finnish Institute for Health and Welfare
 Mannerheimintie 166, Helsinki, Finland • PL/PB/P.O. Box 30, FI-00271 Helsinki • puh/tel +358 29 524 6000

VOIMAA HOIVAAN

TAVOITTEET JA OSATAVOITTEET

Selkeä
Vastaa tarpeeseen

Tavoitteet ja osatavoitteet.

Minkälaista muutosta tavoitellaan?

Hyvä tavoite on täsmällinen, realistinen ja mitattavissa oleva.

Tavoite on saavutettavissa hankkeikana ja hankkeen resursseilla.

1. Hankkeessa toteutetun laajan ravitsemusohjauksen kokonaisuuden myötä osallistuneiden omaishoitajien hyvinvointi ja jaksaminen sekä toimintakyky on parantunut.

VOIMAA
HOIVAAN

TOIMINTA

Toiminta.

Mitä eri toimintoja järjestetään ja millä aikataululla? Kuka tekee, milloin ja kenelle?

1. Annetaan tietoa omaishoitajien hyvästä ravitsemuksesta, mikä tukee omaishoitajuutta. Toteutetaan 10 kk tutkimusjakson aikana omaishoitajille ravitsemusasiantuntijan toimesta henkilökohtaista ravitsemusohjausta, ruoanlaittokursseja yhteistyössä Marttojen kanssa sekä ryhmämuotoista ravitsemusohjausta yhteistyössä kansalaisopistojen kanssa.

Realistinen
selkeästi kuvattu
Tukee tavoitetta

samk

VOIMAA
HOIVAAN

TOIMINNAN OLETETTU TULOS

Realistinen

Loogisesti yhteydessä
kuvattuun toimintaan

Toiminnan oletettu tulos.
Kuvaile tavoitellun toiminnan tasoa. Esimerkiksi mikä rakenne/prosessi syntyi, kuinka paljon toimintaa on tehty ja kuinka paljon kohderyhmää on osallistunut?

1. Hankkeeseen on osallistunut 100 omaishoitajaa Porin, Rauman ja Kankaanpään alueelta. Ravitsemusterapeutin henkilökohtaista ravitsemusohjausta on annettu omaishoitajille yhteensä 200 kertaa. Ruoanlaittokursseja ja ryhmäohjauksia on järjestetty tarpeen mukaan, arviolta 30 (15 + 15) kertaa yhteensä.

samk

VOIMAA
HOIVAAN

VAIKUTUKSET

Vastaa tavoitteeseen

Perusteltavissa esim.
tutkimusnäytöllä

Vaikutukset.

Miten kohderyhmän hyvinvoinnin tai kohteena olleen rakenteen/prosessin tila muuttui?

1. Omaishoitajien parantunut ravitsemus ja ruoanlaittotaidot vaikuttavat merkittävästi omaishoitajien hyvinvointiin, jaksamiseen ja toimintakykyyn sekä terveyteen. Tämä tukee omaishoitajien jaksamista, vähentää sairauksien riskiä ja kuormittuneisuuden tunnetta. Pitkällä aikavälillä nämä parantavat heidän kykyään toimia omaishoitajana.

**VOIMAA
HOIVAAN**

MITTARIT JA TAVOITELLUN MUUTOKSEN TASO

Kohderyhmälle
soveltuvat mittarit

Mittarit ja tavoitellun muutoksen taso. Mitä mittareita käytetään vaikutusten arviointiin ja mikä on tavoiteltava muutos mittarissa? Mittari on laadullinen tai numeerinen kuvaaja, jonka avulla voidaan seurata ennen ja jälkeen tilannetta.

1. Omaishoitajien ravitseminen ja hyvinvointi ovat parantuneet seuraavilla mittareilla mitattuna:
 - Psykykinen hyvinvointi/kuormittuneisuus: WHO-5, ZBI
 - Fyysinen toimintakyky: istumaannousutesti
 - Elämänlaatu: 15D
 - Ravitsemustila: MNA, ruokapäiväkirjat (proteiini)
 - Lisäksi osallistujilta kerätään tietoja terveydestä ja elintavoista sähköisellä kyselylomakkeella.

VOIMAA
HOIVAAN

On hyvä olla konkreettinen, johdonmukainen ja selkeä → onko ketjusta luettavissa oleva "tarina" realistinen ja toteutettavissa oleva?

VOIMAA HOIVAAN

samk

Kiitos mielenkiinnosta!

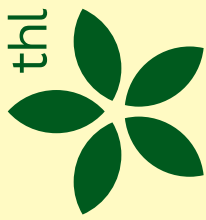
Lisätietoja:
susanna.kunvik@samk.fi

Hanke saa sosiadli- ja terveysministeriön myöntämää
valtionavustusta terveyden edistämisen määrärahasta.

**VOIMAA
HOIVAAN**

 samk

Kysymyksiä?

4.5.2026

Mitä seuraavaksi?

- Terveystyöedistämisen määrärahan hakuaika on 11.5. – 12.6.2026.
- Hakuinfo 13.5. klo 13.00–14.00, etänä
- Usein kysytyt kysymykset löydät: www.thl.fi/maararaha

4.5.2026

Kannustamme
keräämään
yhteistyökumppanit
yhteen, ideaamaan
rohkeasti ja koostamaan
hankehakemuksen
huolellisesti

61

Kiitos!

4.5.2026

62